

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 czerwca 2020 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	sędzia Grzegorz Tyrka
Protokolant	Paweł Drozd

po rozpoznaniu w dniu 30 czerwca 2020 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy Ł. L.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do rekompensaty

na skutek odwołania Ł. L.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 28 stycznia 2019 r. nr (...)

oddala odwołanie.

(-) sędzia Grzegorz Tyrka

VIII U 221/19

UZASADNIENIE

Ubezpieczona Ł. L. złożyła wniosek o rekompensatę na podstawie art. 21 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych (jednolity tekst Dz.U. z 2018 roku, poz. 1924) – zwaną dalej ustawą.

Decyzją z dnia 28 stycznia 2019 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił prawa do rekompensaty, albowiem ubezpieczona nie wykazała, że pracowała w szczególnych warunkach w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983 roku, Nr 8, poz. 43) – zwanym dalej rozporządzeniem.

Ubezpieczona domagała się zmiany zaskarżonej decyzji i uwzględnienia wniosku o przyznanie prawa do rekompensaty oraz zasądzenia od organu rentowego na swoją rzecz zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. wniósł o oddalenie odwołania.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

ubezpieczona była zatrudniona na podstawie umowy o pracę w okresie od dnia 1 listopada 1984 roku do dnia 28 grudnia 2018 roku na stanowisku technika fizjoterapii, przy czym w okresie od dnia 9 marca 1989 roku do dnia 8 marca 1990 roku korzystała z urlopu wychowawczego, a w okresie od dnia 6 września 2007 roku do dnia 28 września 2007 roku korzystała z urlopu bezpłatnego.

Pracodawca wskazał w świadectwie pracy, że ubezpieczona wykonywała pracę w szczególnych warunkach w rozumieniu rozporządzenia w okresie od dnia 1 listopada 1984 roku do dnia 31 grudnia 2018 roku, a to prace narażające na promieniowanie jonizujące oraz prace narażające na działanie pól elektromagnetycznych w zakresie od 0,1 do 300.000 MHz w strefie zagrożenia – wykaz A, dział XIV, poz. 4 załącznika do rozporządzenia.

Organ rentowy zakwestionował dokument prywatny – świadectwo pracy ubezpieczonej. W związku z tym Sąd Okręgowy przeprowadził postępowanie dowodowe i ustalił, że ubezpieczona wykonywała czynności fizykoterapeutyczne i do zabiegów pacjentów używała różne urządzenia elektryczne.

Pracodawca przedstawił wykaz urządzeń, przy których świadczyła pracę ubezpieczona, wraz z wartościami wytwarzanych przez te urządzenia pól elektromagnetycznych, ultradźwiękowych. Ubezpieczona w ramach obowiązków pracowniczych obsługiwała: diatermię teraplus, wiofor (...), sonicator 715, ultraton D-200, lampy UV, lampy typu sollux.

Ubezpieczona podała, że używała urządzenia przedstawione przez pracodawcę w wykazie z tym, że przy urządzeniu diatermia teraplus pracowała od początku zatrudnienia do początku lat 90-tych XX wieku. Urządzenie diatermia teraplus zostało wycofane z zakładu pracy, bowiem zakłócało pracę innych urządzeń. Z uwagi na warunki pracy, ustawodawca obniżył pracę ubezpieczonej do 5 godzin dziennie przy zachowaniu prawa do wynagrodzenia za pełną normę czasu pracy. Nadto, pracodawca używał oznakowania przed wejściem do gabinetu zabiegowego, celem informowania, że urządzenia zabiegowe wytwarzają pole elektromagnetyczne.

Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego z zakresu promieniowania elektromagnetycznego na okoliczność ustalenia, czy rodzaj wykonywanej przez ubezpieczoną pracy, z uwzględnieniem wykazu urządzeń przedstawionych przez pracodawcę wraz ze specyfikacją, stanowił prace narażające na promieniowanie jonizujące oraz prace narażające na działanie pól elektromagnetycznych w zakresie od 0,1 do 300.000 MHz w strefie zagrożenia, czy lampy typu UV i Sollux wytwarzają promieniowanie jonizujące, czy wytwarzają pole elektromagnetyczne w zakresie od 0,1 do 300.000 MHz.

Opinię na piśmie sporządził biegły inż. P. G., który po zapoznaniu się aktami sprawy, w tym dokumentacją techniczną urządzeń podał, że rodzaj wykonywanej przez ubezpieczoną pracy przy urządzeniach wymienionych przez pracodawcę, nie stanowił prac narażających na promieniowanie jonizujące oraz prac narażających na działanie pól elektromagnetycznych w zakresie od 0,1 do 300.000 MHz w strefie zagrożenia, za wyjątkiem pracy przy urządzeniu typu diatermia teraplus. Lampy typu UV i Sollux nie wytwarzają promieniowania jonizującego oraz nie wytwarzają pola elektromagnetycznych w zakresie od 0,1 do 300.000 MHz. Biegły zwrócił uwagę, że urządzenia znajdujące się w wykazie sporządzonym przez pracodawcę, które generują ultradźwięki, wytwarzają fale nie elektromagnetyczne, a tylko fale o charakterze drgań mechanicznych. Drgania mechaniczne nie posiadają żadnych własności promieniowania fal elektromagnetycznych lub pola elektromagnetycznego.

Strony nie kwestionowały opinii biegłego. Sąd uznał, że opinia została sporządzona starannie, odpowiada na pytania zawarte w tezie dowodowej.

/dowód z: akt osobowych ubezpieczonej; akt emerytalnych ubezpieczonej, w tym o ustalenie kapitału początkowego; zeznań świadków: G. P., I. N., B. B.; zeznań ubezpieczonej; wykazu urządzeń, przy których pracę świadczyła ubezpieczona; opinii biegłego z zakresu promieniowania elektromagnetycznego/.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

odwołanie ubezpieczonej nie zasługuje na uwzględnienie.

Inicjując rozważania, należy przypomnieć za Sądem Apelacyjnym w Katowicach, że zgodnie z ustawową definicją zawartą w art. 2 pkt 5 ustawy, rekompensata to odszkodowanie za utratę możliwości nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze dla osób, które nie nabyły prawa do emerytury pomostowej. Gramatyczna wykładnia ustawowej definicji rekompensaty jednoznacznie wskazuje, że świadczenie to dotyczy takich ubezpieczonych, którzy nie mogą nabyć prawa do emerytury pomostowej i którzy równocześnie utracili możliwość nabycia prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, to znaczy takich ubezpieczonych, którzy nie spełnili łącznie wyżej określonych warunków przewidzianych w art. 32, art. 46 lub art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst Dz.U. z 2018 roku, poz. 1270 ze zm.). Celem tego przepisu jest przyznanie odszkodowania za rzeczywistą utratę określonych uprawnień, co oznacza, że musi on dotyczyć tylko tych ubezpieczonych, którzy ze względu na niespełnienie choćby jednego ustawowego warunku (wieku, ogólnego stażu emerytalnego) nie mogli skorzystać z dotychczasowych regulacji i nabyć prawa do emerytury w wieku niższym, niż powszechny wiek emerytalny, a także nie mogą skorzystać z regulacji nowych, przewidzianych ustawą o emeryturach pomostowych. Nie dotyczy on natomiast ubezpieczonych, którzy po spełnieniu wszystkich ustawowych warunków wcześniejszego przejścia na emeryturę nie zrealizowali tego uprawnienia – wyrok z dnia 10 stycznia 2019 roku, w sprawie III AUa 1533/18.

Ubezpieczona nie nabyła prawa do emerytury z obniżonego wieku oraz nie nabyła prawa do emerytury pomostowej.

Zgodnie z art. 21 ust. 1 ustawy rekompensata przysługuje ubezpieczonemu, jeżeli ma okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 15 lat.

Ubezpieczona podała, że pracowała w szczególnych warunkach w okresie od dnia 1 listopada 1984 roku do dnia 28 grudnia 2018 roku w rozumieniu rozporządzenia, a to wykonywała prace narażające na promieniowanie jonizujące oraz prace narażające na działanie pól elektromagnetycznych w zakresie od 0,1 do 300.000 MHz w strefie zagrożenia – wykaz A, dział XIV, poz. 4 załącznika do rozporządzenia.

Organ rentowy zakwestionował świadectwo pracy ubezpieczonej.

Zebrany w sprawie materiał dowodowy, a w szczególności zeznania ubezpieczonej oraz opinia biegłego wskazuje, że ubezpieczona świadczyła pracę w szczególnych warunkach w rozumieniu rozporządzenia w okresie od dnia 1 listopada 1984 roku do początku lat 90-tych XX wieku (za wyjątkiem okresu przebywania na urlopie wychowawczym), bowiem wówczas obsługiwała urządzenie wytwarzające fale elektromagnetyczne o wartości podanej w załączniku do rozporządzenia. Należy przypomnieć, że w okresie przebywania na urlopie wychowawczym pracownik pozostaje w zatrudnieniu, jednak faktycznie pracy nie wykonuje. Zatem okresu urlopu wychowawczego nie zalicza się do okresu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Skoro ubezpieczona nie świadczyła pracy w szczególnych warunkach przez okres co najmniej 15 lat, a tym samym nie zostały spełnione przesłanki, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy, to na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. odwołanie należało oddalić.

(-) sędzia Grzegorz Tyrka